

Lausunto ammattikorkeakoulujen koulutusvastuiden muuttamista koskevista esityksistä

Oulun ammattikorkeakoulu kiittää mahdollisuudesta lausua ammattikorkeakoulujen koulutusvastuiden muuttamista koskevista esityksistä. Haluamme tässä yhteydessä kiinnittää huomiota Kajaanin ammattikorkeakoulun hakemukseen ensihoitajan koulutusvastuuseen liittyen.

Tuemme nykyisen kouluvastuujärjestelmän uudistamista siten, että korkeakouluilla on joustava mahdollisuus reagoida työelämän muuttuviin osaamistarpeisiin. Ammattikorkeakoulut ovat keskeisessä aluekehittäjän roolissa ja tähän liittyvät toimintaedellytykset tulee myös tulevaisuudessa varmistaa.

Ammattikorkeakouluilla on alueellisten tehtävien lisäksi myös valtakunnallisia koulutusvastuita erityisaloilla, joissa osaaminen on yhteiskunnan toimivuuden kannalta kriittistä, mutta osaajatarve rajallinen. Tällaisia erityisaloja ovat esimerkiksi bioanalyytikot, kättilöt, röntgenhoitajat ja ensihoitajat.

Ensihoitajakoulutusta toteuttaa tällä hetkellä 8 ammattikorkeakoulua. Ensihoitajakoulutusta toteuttavat ammattikorkeakoulut tekevät verkostossa tiivistä yhteistyötä ensihoitajakoulutuksen laadun kehittämiseksi, työelämään siirtyvien ensihoitajien riittävän osaamisen varmistamiseksi sekä työvoiman kysynnän ja tarjonnan tasapainon ylläpitämiseksi.

Vuonna 2022 ensihoitajakoulutuksessa aloitti yhteensä 621 uutta opiskelijaa. Ensihoitajakoulutusta toteuttavat ammattikorkeakoulut voivat järjestää omien toimipisteiden lisäksi tarvittaessa alueellisia toteutuksia yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Lisäksi tarjolla on joustavia opintopolkua ensihoitaja AMK-tutkintoon sairaanhoitajille, kättilöille, terveydenhoitajille ja toisen asteen tutkinnon suorittaneille perustason ensihoitajille ja lähihoitajille.

Esimerkiksi Oulun ammattikorkeakoulussa koulutettiin yhteistyössä Kainuun ensihoidon kanssa vuosina 2018 - 2020 omassa opintopolussaan 17 Kainuun ensihoidossa työskentelevää sairaanhoitajaa ensihoitajiksi. Lisäksi yksi ryhmässä tutkinnon suorittanut siirtyi ensihoitotehtäviin Kymenlaaksoon. Kainuun ensihoidosta todettiin lokakuussa 2022, ettei laajempia koulutustarpeita tällä hetkellä ole, vaan työvoiman kysyntä ja tarjonta ovat tasapainossa.

Laadukkaiden harjoittelupaikkojen saatavuus on ensihoitajakoulutuksissa suurena haasteena sekä valtakunnallisesti että alueellisesti. Yhteen ambulanssiin mahtuu harjoittelemaan vain yksi opiskelija kerrallaan. Kaikki ensihoitajia kouluttavat ammattikorkeakoulut käyttävät samoja harjoittelukenttiä koko Suomen alueella. Tämä koskee sekä ensihoidon ambulanssiharjoittelua että akuutti- ja tehohoidon harjoittelua. Ensihoitajaopiskelijoiden harjoittelua onkin porrastettu valtakunnallisesti, alueellisesti ja amk-kohtaisesti, jotta harjoittelupaikkojen riittävyys turvataan. Harjoittelupaikkojen saatavuus vaikuttaa merkittävästi opintojen etenemiseen ja tutkintojen suorittamiseen tavoiteajassa.

Näkemyksemme mukaan ensihoitajakoulutuksen koulutusvastuiden laajentamiselle ei ole perusteita. Koulutusmäärien nostaminen aiheuttaisi ongelmia välttämättömien osaamistavoitteita vastaavien harjoittelupaikkojen järjestämisessä erityisesti pohjoisessa ja itäisessä Suomessa. Pysyvien koulutusvastuulaajennusten sijaan alueellisiin tarpeisiin kyetään tarvittaessa vastaamaan

laadukkailla ja joustavilla satelliittikoulutuksilla, joista Oulun ammattikorkeakoululla on kokemusta sekä ensihoidon tutkintokoulutuksessa että muillakin koulutusaloilla.

Liitämme mukaan ensihoitajien amk-kouluttajien valtakunnallisen verkoston kannanoton ensihoidon koulutusvastuiden laajentamiseen (liite 1).

Oulussa, 23.11.2022

Heidi Fagerholm, TkT
Rehtori, toimitusjohtaja
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy